

Bezbariérová vyhláška ve vztahu ke stavbám pro cyklistickou infrastrukturu

Úvod

Vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb (dále jen „bezbariérová vyhláška“) v § 1 stanoví, že jejím předmětem úpravy jsou obecné technické požadavky na stavby, které zajišťují jejich užívání osobami s omezenou schopností pohybu nebo orientace. Připomínáme, že mezi tyto osoby nepatří cyklisté. Některá ustanovení této vyhlášky se však dotýkají požadavků na stavby pro cyklistickou infrastrukturu.

Z toho vyplývá, že do rozsahu bezbariérové vyhlášky patří komunikace se smíšeným provozem chodců a cyklistů nebo souběh komunikace pro chodce a komunikace pro cyklisty, včetně vybavení a mobiliáře. Naopak rozsah této vyhlášky nezahrnuje komunikace samostatně zřízené pro cyklisty.

Tento příspěvek se postupně věnuje hmatovým prvkům v pochozích plochách, sloupkům chodecké signalizace a překážkám pro chodce. Každá tato část obsahuje citaci příslušného ustanovení z paragrafového znění vyhlášky, následně citaci odpovídajících bodů příloh a komentář k jejich aplikaci.

I. Hmatové prvky v pochozích plochách

§ 4 odst. 1 (Požadavky na stavby pozemních komunikací a veřejného prostranství):

„Chodníky, nástupiště veřejné dopravy, úroňové i mimoúroňové přechody, chodníky v sadech i parcích a ostatní pochozí plochy musí umožňovat samostatný, bezpečný, snadný a plynulý pohyb osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace a jejich míjení s ostatními chodci. Požadavky na technické řešení jsou uvedeny v přílohách č. 1 a 2 k této vyhlášce.

Příloha 1 - Obecné technické požadavky zabezpečující bezbariérové užívání staveb

1. Základní prvky bezbariérového užívání staveb

▪ Bod 1.2.2. Signální pás:

„Signální pás je zvláštní forma umělé vodící linie označující místo odbočení z vodící linie k orientačně důležitému místu, zejména určuje přístup k přechodu pro chodce, popřípadě k železničnímu přejezdu nebo přechodu a současně určuje směr přecházení, přístup k místu nástupu do vozidel veřejné dopravy nebo přístup ke schodům do podchodu nebo na lávku a určuje okraj obytné a peší zóny; neurčuje přístup k jednotlivým institucím.

Signální pás musí mít šířku 800 až 1000 mm a délka jeho směrového vedení musí být nejméně 1500 mm, u změn dokončených staveb lze v odůvodněných případech tuto hodnotu snížit až na 1000 mm. Povrch signálního pásu musí mít nezaměnitelnou strukturu a charakter povrchu odlišující se od okolí; musí být vnímatelný bílou holí a nášlapem. Povrch plochy do vzdálenosti nejméně 250 mm od tohoto pásu musí být rovinný při dodržení požadavku na protisklzné vlastnosti a musí být vůči signálnímu pásu vizuálně kontrastní. Osoby se zrakovým postižením se pohybují v pruhu širě 800 mm při okraji signálního pásu.

Od požadavku na vizuální kontrast lze ustoupit v památkových zónách a rezervacích, v souběhu chodníku a cyklistické stezky nebo pásu pro in-line brusle a při použití barevných vzorů v dlažbě. Signální pás musí začínat u přirozené nebo umělé vodící linie. Změny směru a odbočky se zřizují přednostně v pravém úhlu.

V místě, kde se spojují dvě trasy signálních pásů, musí být signální pásy přerušeny v délce odpovídající jejich šířce.“

Komentář:

- Signální pás je orientační prvek.
- Signální pás musí být vizuálně kontrastní.
- Od vizuálního kontrastu lze upustit v souběhu chodníku a cyklistické stezky nebo pásu pro in-line brusle a v několika dalších taxativně vymezených případech.

▪ Bod 1.2.4. Varovný pás:

„Varovný pás je zvláštní forma umělé vodící linie ohraničující místo, které je pro osoby se zrakovým postižením trvale nepřístupné nebo nebezpečné, zejména hmatově definuje rozhraní mezi chodníkem a vozovkou v místě sníženého obrubníku, určuje hranici vstupu na železniční přejezd nebo přechod, okraj nástupiště tramvajové zastávky s pojižděným mysem, místo se zákazem vstupu, konec veřejnosti přístupné části nástupiště kolejové dopravy, okraj zpevněné plochy na železnici, sestupný schod zapuštěný do chodníku nebo změnu dopravního režimu na okraji obytné a pěší zóny.

Varovný pás musí mít šířku 400 mm a jeho povrch musí mít nezaměnitelnou strukturu a charakter povrchu odlišující se od okolí; musí být vnímatelný bílou holí a nášlapem.

Povrch plochy do vzdálenosti nejméně 250 mm od tohoto pásu musí být rovinný při dodržení požadavku na protiskluzné vlastnosti a musí být vůči varovnému pásu vizuálně kontrastní. Od požadavku na vizuální kontrast lze ustoupit v památkových zónách a rezervacích. Varovný pás musí přesahovat signální pás na obou stranách nejméně o 800 mm. Na chodníku s šířkou méně než 2400 mm, na kterém nelze vytvořit přesah na obou stranách, musí být signální pás veden na straně u přirozené vodící linie a přesah varovného pásu se pak zřizuje pouze na jedné straně.“

Komentář:

- Varovný pás je bezpečnostní prvek.
- Varovný pás musí být vizuálně kontrastní. Od vizuálního kontrastu lze upustit jen v památkových zónách a rezervacích. Komunikace pro cyklisty v tomto výčtu z důvodu bezpečnosti uvedeny nejsou.

▪ Bod 1.2.5. Hmatný pás:

„Hmatný pás je zvláštní forma varovného pásu ohraničující místo, které na chodníku s cyklistickou stezkou nebo pásem pro in-line brusle určuje rozhraní mezi vymezeným prostorem pro chodce a cyklisty nebo in-line brusle.

Hmatný pás musí mít šířku 300 až 400 mm a jeho povrch musí mít nezaměnitelnou strukturu a charakter povrchu odlišující se od okolí; musí být vnímatelný bílou holí a nášlapem. Povrch plochy do vzdálenosti nejméně 250 mm od tohoto pásu musí být rovinný při dodržení požadavku na protisklzné vlastnosti a musí být vůči hmatnému pásu vizuálně kontrastní. Od požadavku na vizuální kontrast lze ustoupit v památkových zónách a rezervacích. Hmatný pás musí přesahovat signální pás na obou stranách nejméně o 800 mm.“

Komentář:

- Hmatný pás je bezpečnostní prvek specifický pro souběh pruhu pro chodce a pruhu pro cyklisty.
- Hmatný pás musí být vizuálně kontrastní. Od vizuálního kontrastu lze upustit jen v památkových zónách a rezervacích.

Příloha 2 Technické požadavky zabezpečující bezbariérové užívání pozemních komunikací a veřejného prostranství

1. Komunikace pro chodce a vyhrazená stání

▪ Bod 1.2.5.:

„Na rozhraní mezi pásem pro chodce a pásem pro cyklisty nebo in-line brusle s výškovým rozdílem menším než 80 mm musí být zřízen hmatný pás, který je součástí bezpečnostního odstupu.“

Komentář:

- Hmatný pás není součástí pruhu pro cyklisty. Umístěn je převážně v bezpečnostním odstupu a částečně v pruhu pro chodce.

II. Sloupky chodecké signalizace

§ 4 odst. 1 (Požadavky na stavby pozemních komunikací a veřejného prostranství)

„Chodníky, nástupiště veřejné dopravy, úrovně i mimoúrovňové přechody, chodníky v sadech i parcích a ostatní pochozí plochy musí umožňovat samostatný, bezpečný, snadný a plynulý pohyb osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace a jejich míjení s ostatními chodci. Požadavky na technické řešení jsou uvedeny v přílohách č. 1 a 2 k této vyhlášce.“

Příloha 2 Technické požadavky zabezpečující bezbariérové užívání pozemních komunikací a veřejného prostranství

2. Přechody pro chodce, místa pro přecházení a koridory pro přecházení tramvajového pásu

▪ Bod 2.2.2.:

„Přechody vybavené světelnou signalizací musí být vybaveny též akustickou signalizací pro pozemní komunikace. Akustické signály pro chodce stanoví jiný právní předpis⁸⁾. Sloupek chodecké signalizace se umísťuje nejdále 750 mm od bezpečnostního odstupu a zpravidla do osy signálního pásu. V souběhu přechodu pro chodce a přejezdu pro cyklisty nebo v jiných odůvodněných případech se tento sloupek umísťuje do vzdálenosti 900 až 1200 mm od okraje signálního pásu.“

Komentář:

- Nevidomé osoby se pohybují podél okraje signálního pásu. Sloupek signalizace nelze umístit do této trasy.
- Sloupek se umísťuje do podélné osy signálního pásu nebo v souběhu pruhu pro chodce a pruhu pro cyklisty až za prostor pro průchod, ovšem ještě do dosahových možností chodce, tj. do vzdálenosti 900 mm až 1200 mm od okraje signálního pásu.

▪ Bod 2.2.5.“

„Koridory pro přecházení tramvajového pásu vybavené světelnou signalizací musí být vybaveny též akustickou signalizací pro pozemní komunikace. Akustické signály pro chodce stanoví jiný právní předpis⁸⁾. Sloupek chodecké signalizace se umísťuje nejdále 750 mm od bezpečnostního odstupu a zpravidla do osy signálního pásu. V souběhu koridoru pro přecházení tramvajového pásu a přejezdu pro cyklisty nebo v jiných odůvodněných případech se tento sloupek umísťuje do vzdálenosti 900 až 1200 mm od okraje signálního pásu.“

Komentář:

- Nevidomé osoby se pohybují podél okraje signálního pásu. Sloupek signalizace nelze umístit do této trasy.
- Sloupek se umísťuje do podélné osy signálního pásu nebo v souběhu pruhu pro chodce a pruhu pro cyklisty až za prostor pro průchod, ovšem ještě do dosahových možností chodce, tj. do vzdálenosti 900 mm až 1200 mm od okraje signálního pásu.

III. Překážky pro chodce

§ 4 odst. 5 (Požadavky na stavby pozemních komunikací a veřejného prostranství):

„Umístění a zabezpečení městského mobiliáře, staveb pro reklamu, informačních a reklamních zařízení, předzahrádek restaurací, prodejních stánků, venkovních pultů a obdobných konstrukcí musí respektovat přirozený pohyb chodců a nesmí zasahovat do průchozího prostoru. Požadavky na technické řešení jsou uvedeny v bodě 1.2.10. přílohy č. 1 a bodech 1.2.1. až 1.2.3. přílohy č. 2 k této vyhlášce.“

Příloha 1 Obecné technické požadavky zabezpečující bezbariérové užívání staveb

1. Základní prvky bezbariérového užívání staveb

▪ Bod 1.2.10.“

„Vnitřní i vnější pochozí plochy musí být řešeny tak, aby byla důsledně dodržena vodicí linie pro osoby se zrakovým postižením. Do průchozího prostoru podél vodicí linie se neumísťují žádné překážky. Předměty, stavby pro reklamu a informační nebo reklamní zařízení, letní zahrádky a jiné konstrukce na ostatních místech pochozích ploch musí mít ve výši 100 až 250 mm nad pochozí plochou pevnou zarážku pro bílou hůl jako je spodní tyč zábradlí nebo podstavec a ve výši 1100 mm pevnou ochranu jako je tyč zábradlí nebo horní díl oplocení, sledující půdorysný průmět překážky, popřípadě lze odsunout zarážku za obrys překážky nejvýše o 200 mm. Takto musí být zabezpečeny také předměty a konstrukce s bočními stěnami nesahajícími až k zemi nebo podlaze a výkopy a staveniště.“

Komentář:

- Toto obecné ustanovení platí pro interiéry i exteriéry. Překážkou pro chodce jsou samozřejmě také stojany na kola, proto je důležité jejich umístění mimo přirozené nebo umělé vodicí linie. Tento požadavek se na komunikacích pro chodce aplikuje společně s bodem 1.2.1 přílohy č. 2.

Příloha 2 Technické požadavky zabezpečující bezbariérové užívání pozemních komunikací a veřejného prostranství

1. Komunikace pro chodce a vyhrazená stání

▪ Bod 1.2.1.:

„Překážky na komunikacích pro chodce, zejména telefonní automaty, lavičky, pultový prodej, výkladce, stavby pro reklamu a informační nebo reklamní zařízení a stromy musí být osazeny tak, aby byl zachován průchozí prostor podél přirozené vodicí linie šířky nejméně 1500 mm.“

Komentář:

- Toto ustanovení konkretizuje požadavky na překážky na komunikacích pro chodce. Požaduje se, aby umístění stojanů na kola umožňovalo průchod podél přirozené vodicí linie v šířce nejméně 1500 mm.